

Universul poetic al operei poetului Nichita Stanescu-prima parte

Universul liric al lui Nichita Stanescu este marcat, in prima etapa a creatiei, de o stare de jubilatie generata atat de bucuria descoperirii de sine, cat si de fascinantul spectacol al lumii "aflate in plina geneza". Respectiva stare, sustinuta, in convergenta ei, de felurite teme si motive (copilaria, dimineata fiintei, varsta de aur, revelatia iubirii etc.) si de o imagistica adecvata (imagini ale puritatii, ale impoderabilitatii sufletesti, ale zborului, ale transparentei), evolueaza catre o insolita si tulburatoare expansiune a propriei existente in dubla ei dependenta de matinala prospectime a simturilor si a energiei fizice si, totodata, de frenetica manifestare solara a eului poetic. Poezia copilariei, a timpului originar, a universului adamic se releva, simbolic, atat ca o copilarie a poeziei lui Nichita Stanescu si a poeziei noastre, care renastea in anii aceia, cat si a lumii ce trecea si ea la o noua "poetica": a matinalului, a diurnului, a solaritatii (Cristian Moraru).

In aceasta etapa a afirmarii eului pana la asumarea unei ipostaze demi-urgice si a propriului corp ca "parte centrala" a lumii, dar si ca "substitut al cosmosului exterior", poezia se implineste intr-un regim de factura meta-forica in care li se ingaduie cuvintelor sa zboare "asemenea unui roi de fluturi transparenti la granita dintre material si imaterial" (Paul Dugneanu). In linii mari, poezia lui Nichita Stanescu s-a desfasurat, in prima parte a ei, sub semnul lui Amfion din poemul Amfion, constructorul, adica sub semnul unui ideal artistic activ, solar, constructiv: "Rolul sunetelor din vechea legenda il joaca acum metaforele. (...) Axat pe ideea fortei metaforelor, care - metaforic vorbind - pot pune in miscare materia, pot declansa superbe metamorfoze, Amfion constructorul constituie o pledoarie in favoarea unui ideal artistic activ, constructiv" (Matei Calinescu, Eseuri critice).

O particularitate a poeziei lui Nichita Stanescu din aceasta etapa, care cuprinde volumele *Sensul iubirii* si *O viziune a sentimentelor*, consta in reabilitarea starii de inspiratie, a revelatiei, a "starii de gratie" menite sa elibereze poezia de chinurile elaborarii si de excesul de intelectualizare la care fusese supusa de ermetismul modern. O asemenea stare, careia poetul nu-i acorda inteles mistic numind-o "doar o culminatie a simtului proaspat, genuin si observator", presupune o raportare proaspata (copilareasca) la spectacolul mundan, o autentica stare de "mirare visatoare" care se transforma, spontan, in viziuni poetice dependente de fulgurantele iluminari interioare. Prin aceste aspecte definitorii, la care se vor adauga, ulterior, si altele, Nichita Stanescu se desparte, in chip imprevizibil, atat de modernismul interbelic, cat si de exultanta adolescentina a poeziei lui Nicolae Labis si a generatiei sale. Intre poeziile reprezentative pentru aceasta etapa se numara *O calarire in zori*, *Marina*, *Dimineata marina*, *Imn*, *Geneza*, *Varsta de aur a dragostei*, *Leuaica tanara*, *iubirea*, *Amfion*, *constructorul*, *Cantec*, *Poveste sentimentala* sau *Emotie de toamna*.